

Burcu Kösem
EKONOMİ - FINANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

HAFTALIK EKONOMİ BÜLTENİ

19 Kasım / 2021

Bu rapor; Dünya ve Türkiye ekonomisindeki güncel gelişmeleri, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtmaaya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

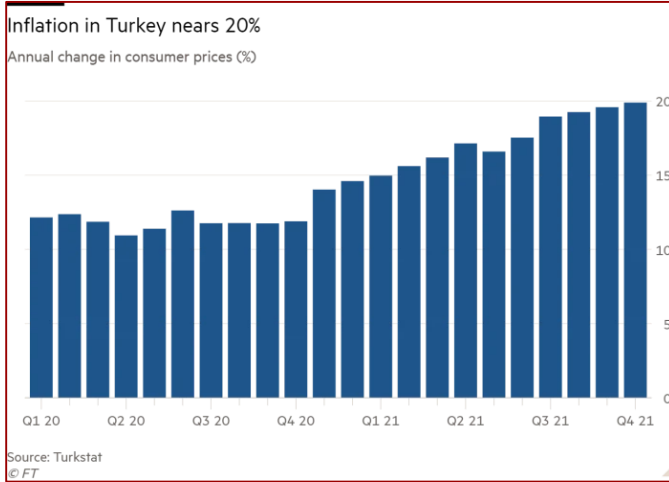

Türk Lirasının Değer Kaybı...

- TCMB'nin faiz indirimlerine başladığı Eylül ayından bu yana TL'nin değer kaybı süreklilik göstermeye başladı.
- Bu hafta Perşembe günü yapılan PPK öncesi dalgalanmaya başlayan kur, 100 bp'lık faiz indirimi beraber düşüşünü sürdürdü.
- Daha önceki bültenlerimizde TCMB'nin faizde düşüş olarak gerçekleştirdiği politika hamlesinin olası gerekçeleri üzerinde bolca durulduğundan, sadece piyasalara olan etkisini irdelediğimizde;
- Politika faizi indirim kararı sonrasında dolar, 11 TL sınırını da aşarken, 10 yıllık tahvilin faizi % 20.44'e, Türkiye'nin 5 yıllık risk primi (CDS) ise 436 puana çıktığını görüyoruz.

Döviz Mevduatları Artıyor, Borsa Yükseliyor...

- ❑ 12 Kasım haftasında gerçek kişilerin döviz mevduatları 847 milyon dolar artışla 143,7 milyar dolara yükseldi. Tüzel kişilerin döviz mevduatları ise 1 milyar dolar artışla 91,5 milyar dolar oldu.
- ❑ Borsa İstanbul'da yükseliş hız kesmiyor. 6 Ekim'den bu yana yüzde 25 yükselen BİST 100 Endeksi, rekor kırarak 1.760 puana kadar çıktı.
- ❑ Borsa İstanbul, bilindiği üzere uzun süredir oldukça iskontolu senetleri ile en ucuz idi. Yaşanan artışlar da ne yazık ki dolar bazında düşük değerini sürdürmesinin önüne geçemiyor.
- ❑ Tüm bu hareketler, yatırımcıların enflasyon karşısında paralarını korumak adına gösterdiği davranışlar...
- ❑ TCMB'nin genişlemeci para politikası ve değerini kaybeden Türk Lirası dış basında sıklıkla konu edilir hale geldi.

BBVA'nın Garanti Hamlesi

- ❑ BBVA, Garanti Bankası'nda mülkiyetinde olmayan bütün hisseler için alım kararı aldı.
- ❑ Türkiye bankacılık sektöründe eşi benzeri görülmemiş bir hamle olan bu karar hem Türk hem de yabancı basında konu oldu.
- ❑ İspanya merkezli bankacılık devi BBVA, hafta başında Garanti Bankası'nın yüzde 50,15'i için 2,6 milyar dolar teklif ederek bankanın tamamına talip oldu.
- ❑ BBVA, Garanti Bankası'nın halihazırda yüzde 49,85'ine sahip ve İspanyol banka, bu hisseler için şimdiye kadar toplam 7 milyar dolar ödemiş bulunuyor.

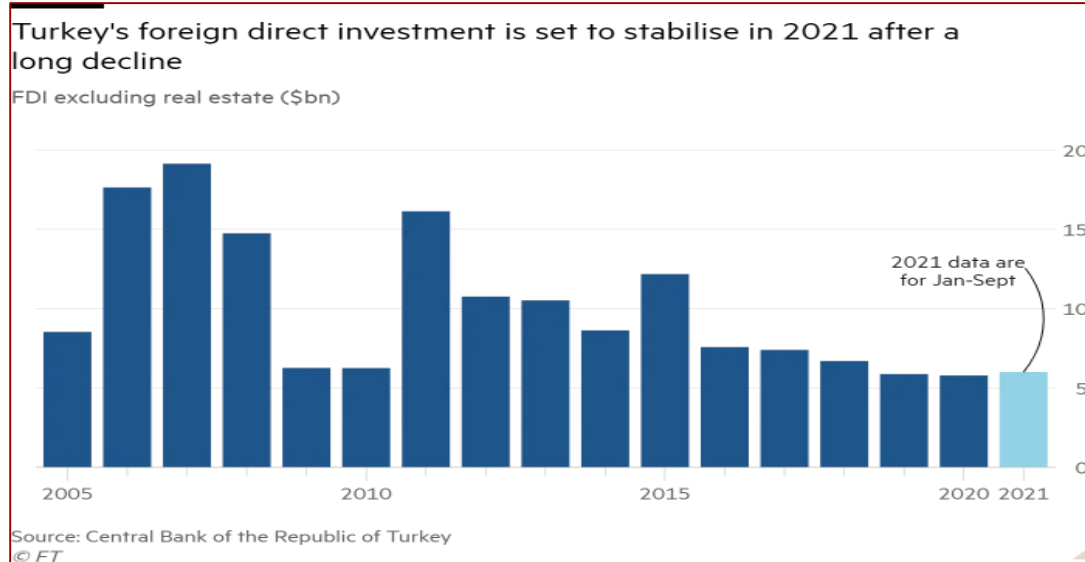
BBVA'nın Garanti Hamlesi

- ❑ BBVA'nın Garanti Bankası'nda mülkiyetinde olmayan bütün hisseler için alım kararını, yurt dışı analistlerin bazıları Türkiye'nin oldukça riskli bir gelişen ülke olduğuna vurgu yaparak, olumlu bulmadı .
- ❑ Financial Times'da konu ile ilgili yazılan bir makalede TL daki düşüş ile beraber BBVA'nın yurtdışındaki hisselerinin düşüş kaydettiği ve Türkiye'deki makro ekonomik çalkantının bu yatırımla ihmal edilmiş olduğu belirtilmiş.
- ❑ Yazıda Ford Otosan'ın beş yıl içinde Türkiye'ye 2 milyar\$'ın üzerinde yatırım yapacağını duyurması ile Finlandiyalı Huhtamaki'nin Eylül'de Elif Plastik'i 412 mio Euro'a satın almasından söz edilirken;

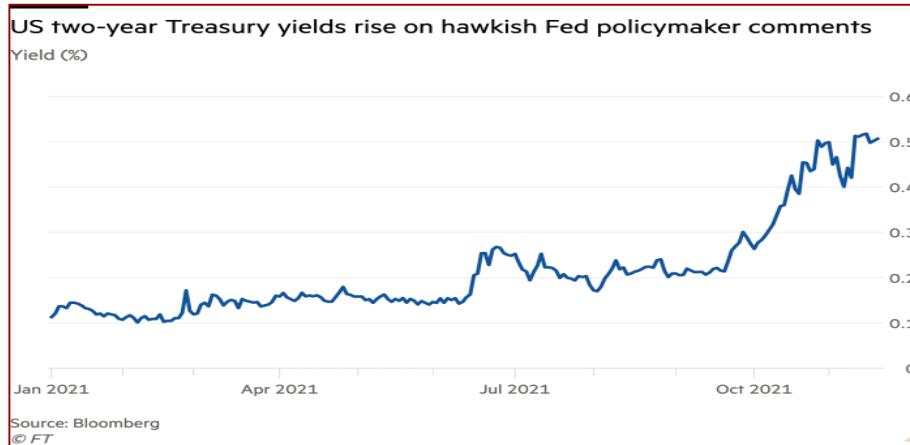
BBVA'nın Garanti Hamlesi

- ❑ Aynı zamanda İtalya'nın 2. büyük bankası olan Unicredit'in Yapı Kredi Bankası'ndaki % 20'lik azınlık hisselerini satışa çıkartması da konu ediliyor..
- ❑ Doğrudan yabancı yatırımlarda 2021'de Ocak-Eylül arası dönem dikkate alınarak hafif toparlanma olduğu da belirtilmiş:
- ❑ 2015 yılından bu yana düşük seyretmekte olan Türkiye FDI'ı, 2020 yılında da gelişen ülkeler arasında oldukça geride kalmıştı.
- ❑ BBVA'nın hisse alım kararı, yurt içinde ise kimi ekonomistler tarafından TL değerindeki düşüş ile ucuza alınmış Garanti hisseleri bağlamında, varlık kaybı olarak yorumlandı.

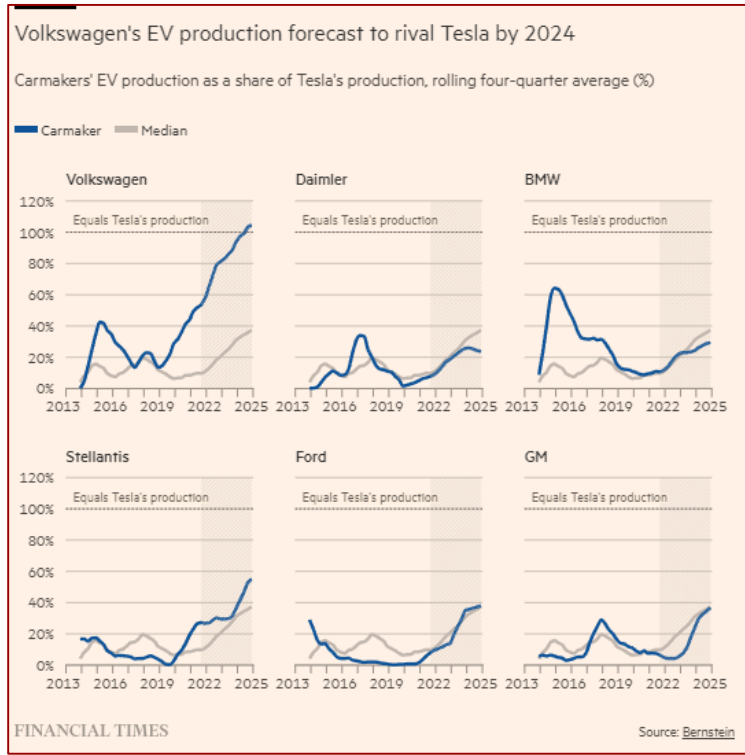

FED'den Şahin Açıklama Tahvil Getirisini Yükseltti

- ❑ Fed Başkan Yardımcısı Clarida, politika yapıcıların ABD'de enflasyonun artmasının ardından tahvil alımlarının azaltımını hızlandırıp hızlandırmama konusunu gelecek ay görüşmelerinin uygun olabileceğini söyledi.
- ❑ Son 31 yılın en yüksek tüketici fiyatları ve istihdam piyasasındaki hızlı toparlanma faiz artışının öngörülen 2022 ortasından daha çabuk gerçekleşebilme ihtimalini yükseltiyor.
- ❑ FED Başkan Yardımcısı Clarida da benzer görüşte ancak bu artışın tapering (tahvil alımı azaltımı) tamamlandıktan sonra gelmesinin önemli olduğunu, tahvil alımı devam ederken yapılacak bir faiz artışından kaçınılması gerektiğini ifade etti.
- ❑ Bu açıklama sonrası 2 yıllık ABD tahvil getirisi yükselişe geçti..

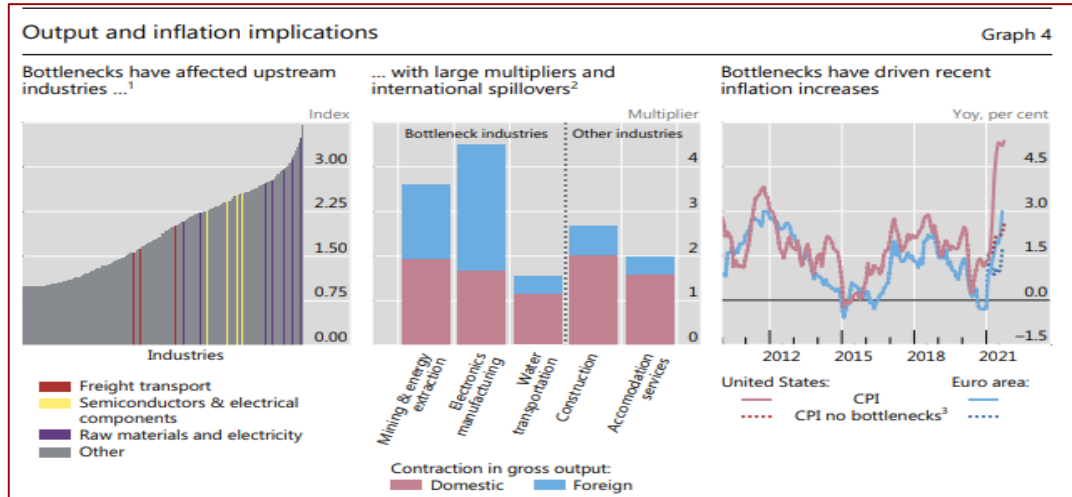
Elektrikli Arabada Tesla Rekabeti

- ❑ Yıllarca milyonlarca içten yanmalı motorlu araba üreten dev otomotiv şirketlerinin hızlıca elektrikli araba üretimine dahil olacağı varsayıldı.
- ❑ Oysa şimdi bakıldığında bir otomotiv şirketi hariç hiçbirinin Tesla'nın 2024 yılı elektrikli araba hacmini yakalayabilecek durumda olmadığı görülüyor.
- ❑ Aslında bu durum ders çıkartılması gereken bir takım noktaları vurguluyor;
- ❑ İlki Tesla'nın sadece 3 modelle niş ancak büyüyen bir üretim kapasitesi var.
- ❑ Diğeri de hem yazılım geliştirme hem de batarya gibi konularda diğer otomotiv devlerine göre çok daha fazla donanımlı.
- ❑ Tesla'yı 2024'de yakalayabilecek tek marka VW ki bu markanın da Tesla rekabetini tek ciddiye alan firma olarak milyonlar için değilse de milyonlar için elektrikli araba sloganı ile yola çıkmış olduğu görülüyor.

Küresel Enflasyon Geçici mi Yoksa Kalıcı mı?

- ❑ Uluslararası Ödemeler Bankası'nın (BIS) Darboğazların makroekonomik etkilerini anlattığı bülteninde;
- ❑ Pandemi kaynaklı kısıtların küresel toparlanmadan gelen taleple birleşmesi sonucu emtia, ara malı ve navlun arzında yarattığı darboğazların; teslimat gecikmeleri ve fiyat artışları olmak üzere iki önemli etkisinin olduğundan hareket ediyor.
- ❑ Ancak bu darboğazların son bulması ile fiyat hareketlerinde aşağı yönlü bir hareket olabileceği,
- ❑ Eğer bu darboğazlar ücret artışı ve enflasyon beklentilerini yukarı yönlü revize edecek kadar uzun sürerse, enflasyonun kalıcı olacağı belirtiliyor.
- ❑ Yani darboğazların süresi enflasyonun kalıcı mı yoksa geçici mi olacağını belirleyen kilit parametre..

Haftadan Kalanlar

- ❑ TCMB, politika faizini %15'e indirdi.
- ❑ Dolar/TL kurunda yaşanan artış sonrası akaryakıt fiyatlarına zam geldi; benzine 52 kuruş, motorinde 50 kuruş , otagaza ise 45 kuruşluk zam yapıldı.
- ❑ Avrupa ülkelerinde korona virüs baskıları artarken, Hollanda'nın Rotterdam kentinde çıkan kapanma karşıtı protestolarda 20 kişi tutuklandı, en az 7 kişi de yaralandı.
- ❑ ABD'den sonra İngiltere'de de tüketici fiyatları, 10 yılın zirvesine çıkararak; %4,2 artış kaydetti.
- ❑ Bitcoin, Kasım ayı başından beri ilk defa 60 bin doların altına inerek 50 günlük hareketli ortalamasına kadar geriledi. Ether ise yüzde 10'dan fazla değer kaybederek 4 bin 235 dolara indi. Bazı stratejistler düşünün ABD Başkanı Joe Biden'ın yeni imzaladığı altyapı paketi sonrasında regülasyon ve vergiler ile ilgili artan endişelerden kaynaklanmış olabileceğini de belirtiyor.
- ❑ Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Prof. Dr. Gülnur Aybet, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı (UNESCO) nezdinde Türkiye Cumhuriyeti Daimi Temsilciliğine atandı.
- ❑ Endonezya nezdinde Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliğine Prof. Dr. Aşkın Asan'ın atanmasına ilişkin karar Resmi Gazete'de yayımlandı.

Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi, Eylül 2021

- ❑ Tarım-GFE'de (2015=100), 2021 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre %1,56, bir önceki yılın Aralık ayına göre %17,30, bir önceki yılın aynı ayına göre %27,79 ve on iki aylık ortalamalara göre %22,19 artış gerçekleşti.
- ❑ Yıllık artışın düşük olduğu alt gruplar sırasıyla, %10,20 ile tohum ve dikim materyali, %12,33 ile tarımsal ilaçlar ve %15,64 ile malzemeler oldu. Buna karşılık, yıllık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise sırasıyla, %71,47 ile gübre ve toprak geliştiriciler, %43,67 ile bina bakım masrafları ve %42,28 ile çiftlik binaları (ikamet amaçlı olmayanlar) oldu.

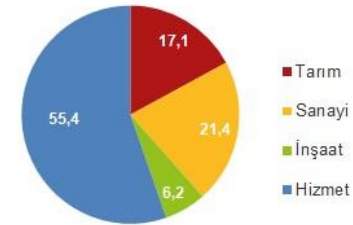

İşgücü İstatistikleri, III. Çeyrek: Temmuz - Eylül, 2021

- ❑ Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde mevsim etkisinden arındırılmış işsiz sayısı 2021 yılı III. çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre 57 bin kişi azalarak 3 milyon 842 bin kişi oldu. Mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı ise 0,4 puanlık azalış ile %11,7 seviyesinde gerçekleşti.
- ❑ Genç nüfusta mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı %22,1, mevsim etkisinden arındırılmış istihdam oranı %32,4 oldu

	Mevsim etkisinden arındırılmış istihdamın sektörel dağılımı, 15+ yaş, (Bin kişi), III. Çeyrek: Temmuz-Eylül, 2021						Mevsim etkisinden arındırılmış istihdamın sektörel dağılımı (%), III. Çeyrek 2021		
	III. Çeyrek 2021			Bir önceki çeyreğe göre fark			Bir önceki yılın aynı çeyreğine göre fark		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Toplam	28 996	19 917	9 079	671	348	324	2 251	1 468	784
Tarım	4 954	2 877	2 076	81	- 8	89	118	- 11	128
Sanayi	6 199	4 681	1 518	124	81	43	773	572	201
İnşaat	1 789	1 698	92	10	2	9	173	155	19
Hizmet	16 054	10 661	5 393	456	273	183	1 188	752	436

Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Yapı İzin İstatistikleri, Ocak-Eylül, 2021

- ❑ Yapı ruhsatı verilen yapıların yüzölçümü %36,4 arttı. Belediyeler tarafından 2021 yılı Ocak-Eylül döneminde verilen yapı ruhsatlarında, bir önceki yılın aynı dönemine göre, bina sayısı %59,5, yüzölçümü %36,4, değer %86,3, daire sayısı %33,4 arttı.
- ❑ Kullanma amacına göre en yüksek pay %69,9 ile iki ve daha fazla dairesel binaların oldu.

